

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

סוכה דף כ

עקידת יצחק שער ס"ה

וכל זה מה שנתבאר מהמשנה שזכרנו בראש הפרק האומרת שהישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו אם מפני שיורה זה על היות שום אמצעי בינו לבין צלו של הקב"ה וכן לא יעשה. ואם מפני שיורה שאינו מודה במה שתרמוז מדירת העראי שהוא השחרור מעבדות זה העולם וחפשיותו ממנו כמו שאמרנו. ולזה מה שאמר כי קצתם שהיו נוהגין בזה היה להם לתוכחת מוסר מה שהגיד ר"ש ממעשה טבי עבדו של ר"ג שהיה ישן תחת המטה בסוכה ושלגלג עליו ר"ג בפני הזקנים שאמר ראיתם טבי עבדי שהוא תלמיד חכם ויודע שהעבדים פטורים מזו הסוכה כלומר הדין עמו לא מפני שהכשר ישיבת סוכה הוא בכך אלא מפני שהעבדים פטורים ממנה:

והנה בכלל שיחתו ולגלוגו עליו יש תלמוד גדול בשני דברים שהם עקר דרושינו. האחד שהעבדים פטורים מן הסוכה כי ידוע הוא שאין מטבע העבדים לשבת בסוכה זו כי הם נמכרים לעבדות הזמן והסוכה הזאת ענינה הוא הגאולה והשחרור ממנו וזה נרמז בפטור העבדים ואף הטובים מהם אם יקבלו קצת ממנו את כלו לא יוכלו שאת:

פרי הארץ - סוכות

כתיב (ויקרא כג, מג) למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי וכו' עד עשרים אמה אדם יודע שהוא וכו' (סוכה ג, א), הענין הוא ארו"ל (שם כ:): מעשה בטבי עבדו של רבן גמליאל שהיה ישן תחת המטה בסוכה ואמר רבן גמליאל וכו' שעבדים פטורים מן הסוכה וכו'.

בתפילת דוד המלך ע"ה. והתחלתו היא האמונה והדבק בה' יתברך בלי שום שכל טעם וריח והוא הנקרא שלא על מנת לקבל פרס כי אם להיות תמיד עם המלך בלי שום קבלת פרס וחלק, והוא הנקרא בן המלך שהוא בן למלכות שהיא אמונה, מה שאין כן עבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס שהוא חלק באופן טעם וריח דוקא הוא בבחינת עבד שנוטל פרס, העבדים פטורים מן הסוכה שהם המקיפים שאינו יכול להתקשר לדעה את ה', ואפילו על ידי האמונה ושפלות הכולל כל המדות בחסדים ומתקשר בדעת אל